

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

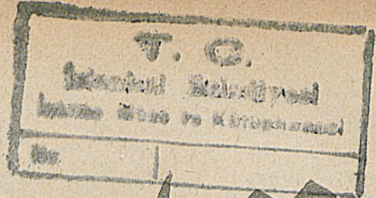
Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Avril 1925—No 177

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

اوتمان: سہ ماہی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۰۲ خارج ایچون
۲ ۱/۴ اعلا کاغذایی ۰ ایرادر .

اداره خانہ سی

جفال اوغاندہ « اجتهاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمینچی سنہ

نومرو ۱۷۷ - ۱ نیسان ۱۹۲۵

انسانياتى «انسانيات» تعريه قيصه جه افاده ايتديكى زمان
« بيلمه يور ، ياكاش ترجمه ايدىيور ! » ديمك ددوغرى
اولاماز ...

«اومانيتيه» تدرىساتى نه در!

اسماعيل حقى

عقل سليم

۲

برنجى بحث — مقدمه

سیرتى ، تبعه سنك ذهننى شاشيرتايه پك مستعد رحكمدار
مطلق ايله اداره اولونان برکشور وار . بو حكمدار ،
بيلينمك ، سويلك ، اطاعت ايدليك ايسيتور؛ فقط هيچ
برزمان كندينى كوسترميور ، و هرشى ، حقنده ايدنييله
بيان معلوماتى مشكوك قيلمائه ساعى در . حكم وساطنته
تابع اقوام ، غير مرئى حكمدارلرينك سحيه سى وقانونلرى
حقنده ، وكلاسنك ويرديكى فكرلردن باشقا فكرلره ملك
دكل ؛ وكلا دخی ، خداوندلرينك سحيه وقوانينى حقنده
هيچ بر فكره ملك اولمادقلىنى ، بو خداونده كيدن
يولارك ناپل مرور اولديغنى ، نيات وصفانك تماماً ناقابل
فهم وادراك بولونديغنى قبول ايدرلر . ديكر طرفده ،
و ائط اجرائيه سى اولدوقلىنى سويله دكلىرى افنديلردن
صدورينى ادعا ايتديكلرى امرلر حقنده بو وكلا آردسند
اتفاق يوقدر ، امپراطورلغك هر ولايتنده بواصرلرى باشقا
باشقا اعلان ايدرلر . يكدىكلرينى تذييل ايدرلر ، برى
برلرينه مكر ، ساخته كارديرلر ؛ اعلانى وظيفه ايدنديكلرى
امرلر ، فرمانلر وضوحدن عارى در . بواصرلر ، فرمانلر ،
تعليم و تنويرينه مخصوص اولدوقلىرى تبعه نك عقل ايرديره
مهيجه چكى ، معاننى بولاماياجاغى معالردر . كيزلى حكمدارك
قانونلرى ، زجانه رده مفسرلر دىحتاجدر ؛ فقط بونلر تفسير ايدنلر
معناى حقيقى حقنده دائمى منازعه ددرلر . داهاسى وار :
بونلر كندى ، كنديلر يله ده مطابق دكلدرلر . كيزلى حكمدارلر نه
دائر ايتديكلرى روايتلر ك كافى برتناقصر طوقومه سندن
باشقا برشى دكلدر ، هيچ بر لكه سويله مزملر ، كه در حال
تكذيب ايديلش بولونماسين ؛ بوخفى حكمدارك صوك
درجه ده اى اولديغنى سويلرلر ، حالبو كه اونك اراده لرندن
شكايت ايمه ين كيمسه يوقدر ؛ نامتناهى بر درجه ده حكيم

« اومانيتيه » كله سنى « انسانيات » ايله ايلك دفعه
ترجمه ايدن ذات ضيا كوك آلپ در . (۱) بن انسانيات
كله سنى بويوك متفكر بويله ترجمه ايتش ديه كوركورينه
قوللانمايورم ؛ بوكله يى دوغرى اولدينى ايجون ، « اومانيتيه »
فكرينه اك صادق بر ترجمه اوله رق بولديغم ايجون
قوللانمايورم ..

اومانيتيه تدرىساتنك غايه سى « چوجو غك روحنده خاصه »
انسانى اولان فكر و حسلىرى اويانديرمق ، چوجو غك
روحنه انسانيتك روحنى علاوه ايتكدر ... « اونك ايجون
« اومانيتيه تحصيلى » نى « انسانيات تحصيلى » ديه ترجمه
ايتك دوغرى در .

بو تحصيل نلردن عبارت در ؟ اولادىات ، چونكه
ادبياتك برنجى موضوعى انسانيت و انسانى قيمتلر در . چونكه
« ادبيات بشرى روحك اك حرواك كنيش افاده سى در . »
بناء عليه ادبيات انسانيات تحصيلنك تلى در . عيى ملاحظه
ايله فلسفه تحصيلى اونك تتوجى اولمق لازم كير .

فقط انسانيات تحصيلى ادبياتله فلسفه دن عبارت دكل در .
انسانى حرث ياكىز بونلردن تشكىل ايتمز . ادبيات و فلسفه كى
رياضيات و ماديات علملرى ده انسانيات جامع ه سنه كيرد بيلير .
الوبريكه بو علملر ك انسانى جهللىرى يعنى روحلىرى ،
اصرللىرى ، پرنسيپللىرى ، نتيجه للى ، تكامل تاريخلىرى
واجتماعى نتيجه للى خلاصه انسانى و اخلاقى اولان جهللىرى
تدرىس ايدلسين . اوزمان بو علملر مادى علملر اولمق دن
چيقوب انسانى علملر موقعنه كچرلر ... (۲) بوشر طرله
تدرىس ايديلن ماده علملرينه « علمى انسانيات :
Humanités scientifiques ديورلر . ناصل كه انسانياتك
ديكر قسملرينه « قلاسيك انسانيات » ديمتلر در .

شو تقديرجه اومانيتيه ديدنجه برى بونلر ياكىز قلاسيك
اومانيتيه نى آ كلاينجه اكسيك آكلادى ! « ديمك ناصل
دوغرى دكسه ، آدامك برى ده كرك قلاسيك كرك علمى

(۱) و علم مجموعه سنده

(۲) آفرده فوييه